

Eerste kwartaal sierteelt: moeizame start 2008

Anita van der Knijff

In het eerste kwartaal van 2008 lag de veilingaanvoer hoger dan in dezelfde periode in 2007. De prijsvorming was in het begin van het jaar wisselend en stabiliseerde iets in de loop van het kwartaal. De exportwaarde blijft stijgen, vooral door groei op de minder belangrijke afzetmarkten. In combinatie met diverse stijgende kostenposten, zoals hogere cao-lonen, diverse productiemiddelen/inputs en een structureel hoge gasprijs, begint het jaar 2008 voor veel siertelers moeizaam.

Terugblik 2007

In 2007 liep de prijsvorming voor snijbloemen en potplanten behoorlijk uiteen. In het algemeen geldt dat de prijzen aan het begin van het jaar aantrokken, en in het laatste kwartaal wegzakten. De gemiddelde kostprijs nam toe als gevolg van een hogere gasprijs, een hogere rentevoet, hogere cao-lonen en hogere prijzen voor diverse andere inputs. Per saldo resulteerde dit gemiddeld genomen in een daling van de rentabiliteit en de inkomens (tabel 1). De resultaten van de individuele bedrijven lopen door de grote diversiteit in de sector echter sterk uiteen.

Tabel 1	Bedrijfsresultaat en inkomen van sierteeltbedrijven onder glas (x 1.000 euro per bedrijf)					
	Snijbloemenbedrijven			Pot- en perkplantenbedrijven		
	2005	2006	2007(r)	2005	2006	2007(r)
Totaal opbrengsten	728	804	846	759	761	828
Totaal betaalde kosten en afschrijvingen	685	726	775	692	684	761
Gezinsinkomen uit normale bedrijfsvoering	43	78	71	67	77	67
Buitengewone baten en lasten	-2	-5	-4	-2	-2	-2
Gezinsinkomen uit bedrijf	41	73	67	65	75	65
Rentabiliteit	92	96	95	98	97	96

Bron: Informatienet.

Hogere veilingaanvoer, wisselend prijsverloop

In het eerste kwartaal van 2008 was de omzet van de Nederlandse bloemenveilingen 2,6% hoger dan in het eerste kwartaal van 2007 (tabel 2). Deze stijging komt grotendeels voor rekening van de kamerplanten. De omzet van de tuinplanten nam fors af, al moet dat wel worden gezien tegenover de zeer sterke omzetstijging in het eerste kwartaal van 2007 (+ 56%), die samenhangt met de destijds gunstige weersomstandigheden. Bij snijbloemen en kamerplanten droeg vooral de hogere aanvoer bij aan de omzetstijging. De prijsvorming was echter wat wisselend. In januari stonden de prijzen voor de meeste bloemen en planten, net als de laatste maanden van 2007, onder druk. Dit gold vooral voor snijbloemen en enkele belangrijke kamerplanten, waaronder Phalaenopsis en Anthurium. Een eenduidige verklaring voor de moeizame prijsvorming is niet te geven, maar moet gezocht worden in een combinatie van factoren: een

toename van de (buitenlandse) aanvoer, ongunstige valutakoersen, een achterblijvende consumentenvraag en een kort afzetseizoen voor met name bolbloemen in verband met de vroege Pasen. In februari was de prijsvorming over het algemeen beter. Zo noteerden de meeste top-10 bloemen hogere prijzen dan in februari vorig jaar en ook de prijzen voor kamerplanten lagen over het algemeen op een hoger niveau. Belangrijke verklaring voor de opleving in de prijsvorming in februari zijn de vele 'bloemendagen', zoals Valentijnsdag, Engelse moederdag en Internationale vrouwendag. Na de goede prijsvorming in februari bleven de prijzen van diverse bloemen en planten in maart weer achter bij vorig jaar, mede vanwege de matige weersomstandigheden. Ook de aanvoer was lager.

Tabel 2 Ontwikkeling veilingomzet, aantal verkochte stuks en gemiddelde opbrengstprijis per productcategorie t/m maart 2008							
	Omzet		Aantal verkocht		Gem. prijs (ct/stuk)		
	Totaal (mln. euro)	Mutatie t.o.v. 2007 (%)	Stuks (mln.)	Mutatie t.o.v. 2007 (%)	2008	2007	Totaal (mln. euro)
Snijbloemen	607	0,7	2.369	4,9	0,26	0,27	607
Kamerplanten	382	7,8	254	5,5	1,50	1,47	382
Tuinplanten	40	-12,0	63	-11,0	0,64	0,65	40
Totaal	1.029	2,6	2.686	4,6	0,38	0,39	1.029

a) exclusief import
Bron: VBN.

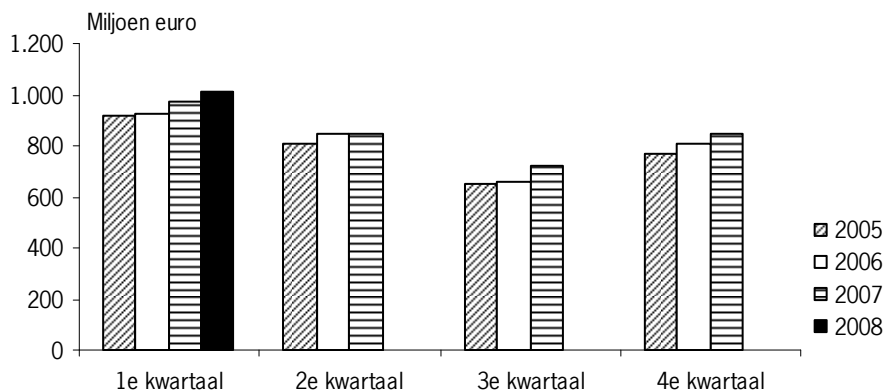
Stijging exportwaarde

In het eerste kwartaal van 2008 werd voor 1.504 miljoen euro ge(re-)exporteerd. Dit is 4,2% meer dan in het eerste kwartaal van 2007, ondanks een matige start van de export in januari. Met name de sterke exportstijging in februari van zowel bloemen (21%) als planten (28%) heeft bijgedragen aan de positieve kwartaalcijfers (figuur 1 en 2). Ook hier spelen de vele 'bloemendagen' een rol, maar ook de hogere inkoopwaarde. In maart bleef de export achter bij vorig jaar. De export naar de drie belangrijkste afzetlanden (Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk) verliep wisselend. Zo nam de export van snijbloemen (5%) naar Duitsland toe, maar nam de plantenexport (-1%) licht af. De export naar het Verenigd Koninkrijk verliep door de lage koers van het Britse Pond moeizaam en nam af. Ook de export naar Frankrijk bleef in het eerste kwartaal achter bij vorig jaar. Bij elkaar namen de top-3 landen nagenoeg evenveel bloemen en planten af als in het eerste kwartaal vorig jaar. Dit betekent dus dat de exportstijging vooral buiten Nederlands belangrijkste afzetmarkten werd gerealiseerd.

Contracten bepalend voor ontwikkeling gasprijs

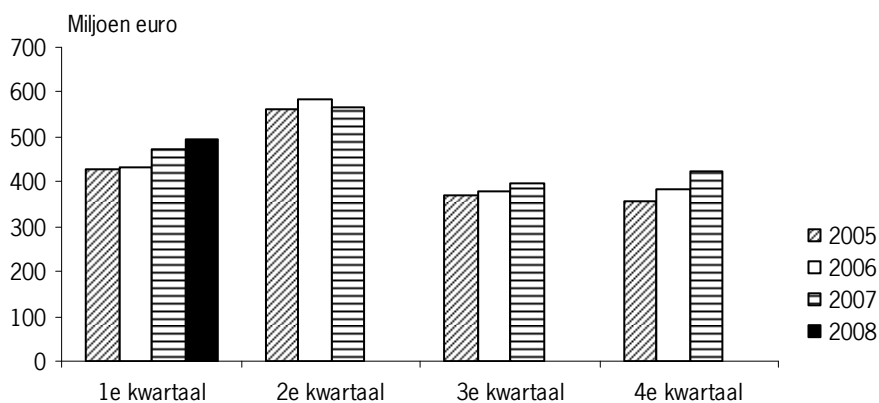
Door de vele verschillende typen gascontracten is het moeilijk om een eenduidig beeld te schetsen van de gasprijsontwikkeling in de glastuinbouw. Bovendien is de ontwikkeling van de elektriciteitsprijs voor tuinders die elektriciteit opwekken met een w/k-installatie en verkopen wel zeker zo bepalend voor het rendement van de w/k-installatie en de energiekosten. Hoewel op bedrijfsniveau het gas- en elektriciteitscontract allesbepalend is, geeft de commodityprijs (die betrekking heeft op het niet gecontracteerde gas) een grove indicatie van de gasprijs voor de sector. Deze prijs ligt ten opzichte van het eerste kwartaal 2007 gemiddeld fractioneel (ruim 1%) hoger. In vergelijking met de stijging van de prijs van ruwe olie op de wereldmarkt, die medebepalend is voor de ontwikkeling van de gasprijs voor de tuinbouw, is deze stijging beperkt. Maar gezien het zogenaamde na-ijleffect mag verwacht worden dat de ontwikkelingen op de oliemarkt wel z'n weerslag zal krijgen op de gasprijs voor de tuinbouw later dit jaar.

Figuur 1 Ontwikkeling in de exportwaarde van snijbloemen per kwartaal in de periode 2005-2008 (miljoen euro)

Bron: HBAG.

Figuur 2 Ontwikkeling in de exportwaarde van pot- en tuinplanten per kwartaal in de periode 2005-2008 (miljoen euro)

Bron: HBAG.